

Herlev
Kommune

Tilsynsrapport 2023

Solsikken

Pædagogisk tilsyn i Herlev Kommune

Pædagogisk tilsyn i Solsikken 2023

Det pædagogiske tilsyn undersøger om målsætningerne for god pædagogisk praksis omsættes til handling i hverdagen. Formålet med tilsynet er at understøtte en løbende udvikling og forbedring af den pædagogiske kvalitet samt sikre at den pædagogiske kvalitet lever op til kravene i dagtilbudsloven.

Indhold:

- Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Solsikken – side 3
- Fokuspunkter for udvikling – side 4
- Overordnet om KIDS-profilen for Solsikken – side 7
- Bilag 1: bestyrelsens bemærkninger – side 8
- Bilag 2: dagtilbuddets plan for opfølgning på tilsynet – side 9
- Den samlede KIDS-score udarbejdet på tilsynsbesøget – side 10

Om pædagogiske tilsyn i Herlev Kommune

Kvaliteten af den pædagogiske praksis har betydning for børns trivsel, læring, dannelse og udvikling. I Herlev Kommune er det pædagogiske tilsyn en del af det arbejde, der sikrer og udvikler kvaliteten i dagtilbuddene. Tilsynet skal således medvirke til at understøtte den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og samtidig sikre, at dagtilbuddene lever op til dagtilbudsloven og de målsætninger, der er fastsat i Herlev Kommune.

Tilsynene gennemføres af kommunens pædagogiske konsulenter, der vurderer den pædagogiske kvalitet på baggrund af

- Observationer og registreringer i et kriteriebaseret værktøj, KIDS
- Data omhandlende sygefravær, personalesammensætning og -omsætning
- Tidligere pædagogiske tilsyn

På baggrund af den samlede vurdering af den pædagogiske kvalitet placerer konsulenten dagtilbuddets indsats i én af følgende kategorier:

Vedligeholdelse af indsats	Tilpasning af indsats	Ny/ændret af indsats
<p>Det vil sige, at der arbejdes hensigtsmæssigt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at dagtilbuddets arbejde med at udvikle den pædagogiske kvalitet har sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves anbefalinger, der i et relevant omfang kan bidrage til et forsat arbejde med udvikling af den pædagogiske praksis.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Der er dog behov for en tilpasning af indsatsen idet der i dagtilbuddet arbejdes med at skabe gode betingelser for børnene, men dette har ikke sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves i et relevant omfang anbefalinger til, hvordan dagtilbuddet skal tilpasse sin indsats.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet ikke arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at det pædagogiske indhold ikke lever op til formålsbestemmelserne og Herlev Kommunes politikker på området. Placeres et dagtilbuds pædagogiske kvalitet i denne kategori iværksættes et skærpet tilsyn idet der er konstateret en bekymring. Såfremt bekymringen er af alvorlig karakter, udarbejder forvaltningen ligeledes en handleplan, som en del af det skærpede tilsyn.</p>

For yderligere information om vurderingsgrundlag, tilsynsproces, observationsmetode, dialogmøder mv. henvises til rammer for tilsynet, som er tilgængelige på [herlev.dk](https://herlev.dk/borger/boern-unge-og-familier/dagtilbud/paedagogik-og-dagtilbud)

Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Solsikken

Det anmeldte tilsynsbesøg er foretaget den 5. januar 2023 med opfølgende faglig dialog 16. januar 2023. Bemærk, at Solsikken er en afdeling i daginstitutionen Solsikken/Herlevgård.

Kategori

Vedligeholdelse af indsats

Begrundelse

Det vurderes, at der i Solsikken arbejdes reflekteret med pædagogiske læringsmiljøer og de relationer, som personalet har til børnene. Det kommer til udtryk i personalets samspil med børnene, som bærer præg af indføling, imødekommenhed, omsorg og interesse. Det vurderes, at der i hele institutionen er lagt vægt på at anerkende børnenes perspektiver og handlinger. Personalets arbejde med relationer kommer til udtryk i forbindelse med personalets støtte og hjælp til børn, som undertiden er kedede af det, usikre eller ude af sig selv.

Det vurderes, at personalet har et godt overblik over aktiviteter og børnegrupper. Det er med til at skabe en tydelighed i praksis og børnene genkender fx de rutiner, der præger overgange fra én aktivitet til en anden. I aktiviteterne tager personalet højde for børnenes samspil og for de enkelte børns behov og ønsker. Samtidig vurderes det, at aktiviteterne skaber muligheder for, at børnene kan have fordybet kontakt og samspil med en voksen og med en mindre gruppe børn. Personalet justerer løbende aktiviteterne afhængigt af børnenes engagement og interesse og formår samtidig at fastholde det overordnede formål og fokus med aktiviteten. Børnenes perspektiv er i Solsikken helt afgørende for, hvordan personalet tilrettelægger den pædagogiske praksis.

Det vurderes, at personalet igangsætter aldersrelevante aktiviteter for børnene. Under observationerne er det tydeligt, at børnene er engageret og synes at opleve aktiviteterne som meningsfulde. Aktiviteterne giver gennem hele dagen mulighed for fordybet kontakt med børnene og personalet er imødekommende overfor børnenes initiativer og følger deres engagement. Det vurderes, at aktiviteterne danner ramme om nærvær og at der er et godt flow i legene.

Den pædagogiske kvalitet fremgår af KIDS-profilen og viser, at der er tale om god kvalitet i forbindelse med Solsikkens arbejde med relationer og leg og aktivitet. Det bemærkes, at den pædagogiske kvalitet indenfor *leg og aktivitet* er vurderet højere og samtidig er kvaliteten inden for relationer vurderet lavere. Dette fordrer, at institutionen etablerer et fokus på det relationelle arbejde fremadrettet. Da der er sammenhæng mellem det relationelle arbejde tilsynets fokuspunkter vurderes det, at et målrettet arbejde med fokuspunkterne vil afspejle sig i et løft af kvaliteten af arbejdet med relationer.

Det vurderes, at der er områder af det samlede pædagogiske arbejde, som bør løftes og som bør sættes i fokus for Solsikkens udvikling. Det drejer sig om:

- Sprog og kommunikation
- Hjælpe børnene til initiativ til lege
- Koordinering mellem personalet

Idet Solsikken placeres i den overordnede kategori *Vedligeholdelse af indsats* vil den videre pædagogiske udvikling ske i tråd med det løbende udviklingsarbejde i Herlev Kommunes

dagtilbud. Som en del af tilsynet har den tilsynsførende konsulent, lederen af Solsikken og en pædagog holdt et opstartsmøde. Her fortalte Solsikken om deres arbejde med i højere grad at gå ind i de lege, som børnene igangsætter. I institutionen er de optaget af, hvordan de i højere grad kan engagere sig i legene og være en aktiv del af legene. Solsikken giver herudover udtryk for, at de har arbejdet med at styrke deres evalueringskultur og vurderer, at de er nået langt når der imellem personalet er refleksioner over egen og kollegers praksis.

På dialogmødet efter tilsynet giver Solsikken udtryk, at fokuspunkterne i tilsynet er relevante. Institutionen vil i bilaget *Dagtilbuddets plan for opfølgning på tilsynet* udfolde, hvordan de konkret vil arbejde med at udvikle den pædagogiske praksis på baggrund af tilsynet. Solsikken giver udtryk for at kunne genkende sig selv i ovenstående vurdering og fortæller at fokuspunkterne giver anledning til at styrke evalueringskulturen og zoomer ind på, hvordan personalet samarbejder om den pædagogiske opgave.

Fokuspunkter for udvikling

Idet der er behov for vedligeholdelse af kvalitet, er der behov for, at Solsikken arbejder videre med følgende fokuspunkter. Fokuspunkterne er en del af vurderingen, og Solsikkens arbejde med disse vil være indenfor rammerne, at det normale udviklingsarbejde i Herlev Kommunes dagtilbud.

Sprog og kommunikation

Det vurderes, at der er en anerkendende tilgang til børnene og at personalet har et stort kendskab til det enkelte barn og til børnenes indbyrdes relationer. Det afspejler sig i kommunikationen og det sproglige arbejde med børnene. I løbet af tilsynsbesøget observeres dialoger over flere led, som er med til at understøtte børnenes sprogtilegnelse.

Samtidig vurderes det, at der er en række dialoger, som ikke udfoldes sammen med børnene. Der observeres lege, hvor personalet er med og hjælper børnene, men sætter meget få ord på. Disse lege forbliver ofte nonverbale og når de voksne siger noget har det karakter af benævnelse eller korte konstateringer, som ikke er en vigtig del af legen. Det vurderes, at der imellem grupperne er stor forskel på mængden af sproglige interaktioner og fokus på sproglig udvikling. Det vurderes derfor som værende afgørende for den pædagogiske udvikling, at der sættes fokus på at udfolde sproget via dialoger over flere led. Ligeledes er der et stort potentiale i at have fokus på at udfolde sproget, når personalet er i leg med børnene.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At udfolde sproget i de lege, der er mellem børn og personale.
- At der i legene med børnene er en verbalsproglig dialog.
- At skabe dialoger over flere led, som er med til at nuancere sproget. Det anbefales at der i udviklingen af det sproglige miljø er fokus på at have formål med lege og aktiviteter for øje og undgå blot at benævne genstande.
- At evaluere kommunikationen og det sproglige arbejde på tværs af grupperne.

Vilkår for lege og støtte til børnenes forskelligartede lege

På baggrund af tilsynsbesøget vurderes det, at der er behov for at arbejde med at udvikle den pædagogiske praksis omkring lege. Det samme blev anbefalet på baggrund af det pædagogiske tilsyn i 2021. Det vurderes, at praksis siden dette tilsyn er løftet. Dog vurderes det, at der i forbindelse med børneinitieret leg og voksnes støtte til børnene lege stadig er et behov for at løfte praksis.

Det vurderes, at personalet i Solsikken igangsætter lege, der danner ramme om et længerevarende samspil med børnene. Når det er personalet som faciliterer legene, er der ofte opmærksomhed på at justere disse, hvis der er børn, som har behov herfor. I disse situationer understøtter personalet børnenes lege på måder, der giver mulighed for at inddrage flere børn i fællesskabet.

Samtidig vurderes det, at personalet med fordel kan arbejde med at skabe engagement og intensitet i de lege, som børnene selv initierer. Dette ved at arbejde med vilkårene for forskellige slags lege sådan, at børnene indgår i gode legeoplevelser med hinanden. Det vurderes samtidig, at der er flere børn, som har vanskeligt ved at deltage i lege, og som har mere behov for hjælp end den de under tilsynsbesøget får. I de lege hvor børnene selv har taget initiativet vurderes det ligeledes, at personalet med fordel kan hjælpe børnene til at justere legene sådan at børnene opretholder interessen for legen og sådan at legene kan rumme flere børn.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At udfordre og justere lege og skabe flere forskellige vilkår for de lege som børnene selv initierer.
- At inkludere flere børn i de lege, der opstår spontant.
- At legene fordeles i de forskellige legezoner på stuerne, sådan at rummene i højere grad udnyttes.
- At arbejde med temaet omkring lege på tværs af grupperne.

På dialogmødet giver Solsikken udtryk, at tilsynet er en god anledning til at udvikle den pædagogiske praksis i forhold til, hvordan personalet arbejder med vilkår for legene. Solsikken giver udtryk for, at der er behov for at arbejde med fokuspunktet og forskellige voksenpositioner i legene. På mødet drøfter Solsikken, hvordan der kan arbejdes med fokuspunktet i sammenhæng med et blik på deltagelsesmulighederne – altså en sammenhæng mellem vilkårene for legene og de deltagelsesmuligheder, der er for børnene.

Personalets koordinering

Det vurderes, at personalet arbejder med en pædagogisk praksis, der tager udgangspunkt i et kendskab til børnene. Det vurderes, at den pædagogiske kvalitet i Solsikken kan løftes ved et mere koordineret samarbejde på tværs af grupperne.

Under tilsynsbesøget observeres det samtidig, at personalet har brug for at kommunikere en del med henblik på at koordinere praksis. For at kunne minimere den løbende koordinering anbefales det, at institutionen arbejder med faste aftaler og et fælles fokus på det pædagogiske formål. Det vurderes, at et fokus på pædagogisk formål vil styrke en opmærksomhed på de vilkår for legene som de voksne skaber – både for de børn de er i leg med, men også for den samlede børnegruppe.

Det vurderes, at et fokus på personalets løbende koordinering, vil det ikke i samme grad være nødvendigt at koordinere løbende. Det vurderes, at der for at minimere den løbende hverdagskoordinering er behov for et yderligere fokus på evalueringskulturen sådan, at personalets organisering understøtter den pædagogiske indsats i grupperummene og på tværs heraf.

Det anbefales, at der er fokus på:

- At organisere praksis så denne ikke er forstyrrende for praksis i grupperne.
- At en evalueringskultur er med til at sætte fokus på de pædagogiske formål.
- At koordinere de pædagogiske formål med praksis på tværs af grupperne.
- At styrke den pædagogiske praksis på tværs af grupperne.

På dialogmødet giver Solsikken udtryk for, at et fokus på formål med de aktiviteter og lege der igangsættes kan være med til at løfte den pædagogiske kvalitet. Solsikken vurderer, at fokuset på formålet kan være med til at hjælpe med en tæt koordinering på tværs af grupperne.

Overordnet om KIDS-profilen for Solsikken

Observationerne under tilsynsbesøget er foretaget ud fra det kriteriebaserede observationsmateriale KIDS, som bruges til at vurdere børnenes betingelser for læring og udvikling. Den samlede score i KIDS hviler både på det, som kunne iagttages og på det, som ikke kunne iagttages under tilsynsbesøget.

Som en del af det pædagogiske tilsyn registreres praksis i KIDS' tre parametre: Fysiske omgivelser, Relationer og Leg og aktivitet.

Den samlede score for Solsikken fremgår af nedenstående tabel.

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	87	79,1
Indendørs	12	60	47	78,3
Udendørs/legeplads	10	50	40	80
2. Relationer	21	105	81	77,1
3. Leg og aktivitet	27	135	102	75,6
I alt	70	350	270	

Inden for hvert parameter er en række udsagn med handlinger, som scores fra 1 til 5, og hvor en høj score er udtryk for høj kvalitet inden for hvert parameter.

I Solsikken er den samlede score på 270 ud af i alt 350, som den højest mulige score. Dette er en score, der er udtryk for, at der i forhold til alle tre parametre, *fysiske omgivelser*, *relationer* og *leg og aktivitet* er god kvalitet.

Overordnet er opgaven i Solsikken at vedligeholde den pædagogiske indsats således, at fortsat vil være af god kvalitet. Samtidig er en række potentialer for at udvikle det pædagogiske arbejde og dermed løfte den pædagogiske kvalitet. I sammenligning med det pædagogiske tilsyn i 2021 er kvaliteten inden for *relationer* faldet. Det er afgørende, at Solsikken sætter det relationelle arbejde i centrum for den kommende pædagogiske udvikling.

Bilag 1: Bestyrelsens bemærkninger

Bestyrelsen har ingen bemærkninger.

Bilag 2: dagtilbuddets plan for opfølgning på tilsynet

Vores pædagogiske tilsyn fra januar 2023, har gives følgende fokuspunkter som vi sammen vi arbejde med.

Det pædagogiske tilsyn undersøger om målsætningen for god pædagogisk praksis omsættes til handlinger i hverdagen.

For at styrke den samlede kvalitet og pædagogiske tilgang for Herlevgård og Solsikken har vi besluttet at ændre i vores organisering af møder, så alle vores personalemøder er fælles. Personalemøder veksler mellem faglige oplæg, faglige dialoger, fælles og teams refleksion efterfulgt af prøvehandling og løbende evalueringer.

For at fremme den fælles refleksion er det afgørende at vi styrker det fælles pædagogiske udgangspunkt *"Hvis jeg ikke ved hvad du arbejder med, kan jeg ikke være med at kvalificere det"*. Vi vil inddrage de faglige fyrtårne, i arbejdsprocessen med det fælles pædagogiske udgangspunkt, for at sikre os at have alle perspektiver med. De faglige fyrtårne skal være medspillere i klæde resten af personalegruppen ordentlig på og kunne give sparring i dagligdagen.

Ud over vores fælles personalemøder, er der etableret mødevirksomhed der igangsætter og kvalificere udvikling af praksis i vores vuggestue og børnehave teams på tværs af vores tre huse. Vi laver forpligtende aftaler som vi via prøvehandling i praksis og evaluering, løbende justere både på og mellem vores møder.

Vi vil inddrage forældrebestyrelsen i processen og den øvrige forældregruppe ved fortsat at tematisere vores fælles forældremøde.

Vi ønsker at afprøve video som en del af vores evaluering.

"Vi er optaget af, at god pædagogisk praksis, udvikles, kvalificeres og justeres i samspillet mellem børnene, de voksne, forældrene og andre samarbejdspartnere i praksis".

Sprog og kommunikation

Vi er blevet anbefalet at arbejde med følgende punkter:

- At udfolde sproget i de lege der er mellem børn og voksne
- At der i legene med børnene er verbalverbalsproglige dialoger
- At der skabes dialoger over flere led, som er med til at nuancere sproget. Det anbefales at der i udviklingen ad det sproglige miljø er fokus på at have formål med lege og aktiviteter for øje og undgår blot at benævne ting.
- At evaluerer kommunikation og det sproglige arbejde på tværs af grupperne

Vi ved, at sproget styrkes i dialoger og sproget udvikles når dialoger udfoldes, i nærværet.

Vi ser det relationelle og hele arbejdet med samspil som en forudsætning for at kunne udfolde og styrke de sproglige dele af vores læringsmiljø.

Vi vil inddrage sprogpædagogerne og de faglige fyrtårne, så vi sammen kan sætte en proces i gang der vil styrke både vores fokuspunkter fra tilsynet, vores evaluering af læreplanen, vores daglige evalueringer og vores mål, med fokus på vores samlede læringsmiljø, i alle tre huse.

Vilkår for lege og støtte til børn forskelligartede lege

Det anbefales at der er fokus på:

- At udfolde og justere lege og skabe flere forskellige vilkår for de lege børnene selv initierer
- At inkludere flere børn i de lege der opstår spontant
- At lege fordeles i de forskellige legezoner på stuerne, sådan at rummene i højere grad udnyttes
- At arbejde med temaet omkring leg på tværs af stuerne

For at styrke en fælles forståelsesramme vil vi på vores personalemøde holde inspirationsoplæg der stiller skarpt på:

-Hvad er leg

-legens værdi

-fælles syn på leg i praksis.

-mulighedsskabelse af lege på tværs af grupperne

-De voksnes rolle, opgave og ansvar i børns lege

-De voksnes rolle, opgave og ansvar i at skabe vilkår for børns lege

Derudover har vi sat en proces i gang med at optimerer vores fysiske rammer. Vi vil styrke udnyttelse af de fysiske rammer og øge børnenes muligheder og vilkår for leg.

Vi vil udvide visuelt, så det træder tydeligere frem, for både børn og voksne, hvordan vores rum og legezoner skal/kan bruges. Dette for at styrke både de spontane lege der opstår af sig selv, samt skabe vilkår og muligheder til de lege og pædagogiske aktiviteter vi igangsætter.

Personalets koordinering

Vi sætter fokus på at ensrette det pædagogiske udgangspunkt og vores fælles pædagogiske mål, så vi overordnede set kigger i samme retning og er på vej samme sted hen i praksis. Vi vil skabe overblik og fællesskab ved at skematisere nogle af vores rutiner og arbejdsgange, for at minimere den daglige dialogiske koordinering mellem personalet og dermed skabe mere tid til og med børnene.

Samtidig ønsker vi at have et stærkere samarbejde og kendskab af den pædagogiske praksis, på tværs af grupperne, hvilket det fælles pædagogiske udgangspunkt kan skabe mulighed for.

Det anbefales at der er fokus på:

- At organisere praksis så denne ikke er forstyrrende for praksis i grupperne
- At en evalueringskultur er med at sætte fokus på de pædagogiske formål
- At koordinere de pædagogiske formål med praksis på tværs af grupperne
- At styrke den pædagogiske praksis på tværs af grupperne

KIDS

KVALITETSUDVIKLING I DAGINSTITUTIONER

2. reviderede udgave

INDIVIDUEL RAPPORT

UNDERSØGELSE: Pædagogisk tilsyn 2023, Solsikken

INSTITUTION: Solsikken/Herlevgård

INSTITUTIONSTYPE: Aldersintegreret 0-6 år

INFORMANT: Konsulent

RAPPORT UDSKREVET: 13-01-2023

Denne rapport indeholder:

- Opgørelsesskema
- Vurdering af de 9 områder
- Vurderingsark

Ud fra de forskellige oversigter kan du se, på hvilke områder der er scoret hhv. højt eller lavt i forhold til lavest og højest mulige score og derefter gå tilbage til enkelte områder og se, ved hvilke items der er scoret højt og lavt. På den måde kan spørgsmålene bruges som refleksionsspørgsmål, der kan pege fremad i arbejdet med at forbedre kvaliteten i daginstitutionen. I manualen *KIDS – kvalitetsudvikling i daginstitutioner 2. reviderede udgave* kan du få mere baggrundsviden, læse mere om de forskellige områder og se litteraturlisten, der kan være nyttig i det videre arbejde.

Opgørelsesskema

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	87	79,1
Indendørs	12	60	47	78,3
Udendørs/legeplads	10	50	40	80
2. Relationer	21	105	81	77,1
3. Leg og aktivitet	27	135	102	75,6
Ialt	70	350	270	

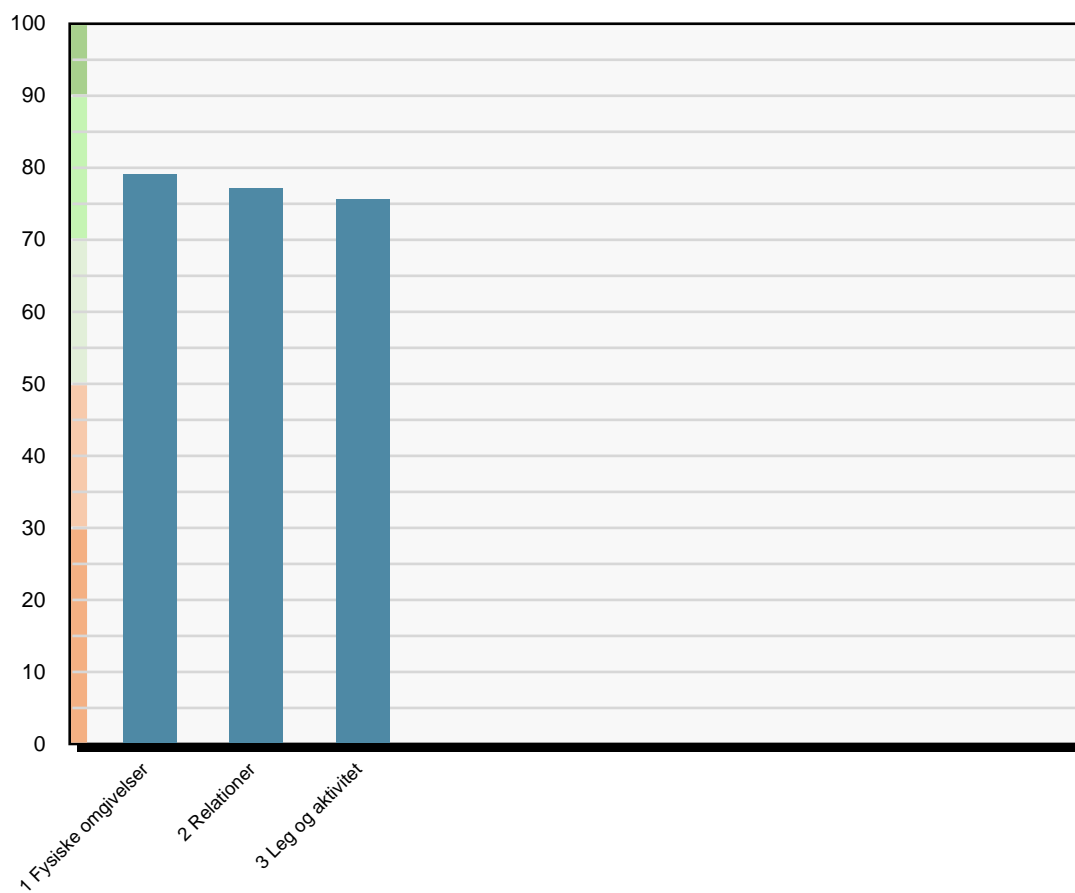
Vejledende retningslinjer for scoren

Herunder ses vejledende retningslinjer for, hvordan du vurderer institutionens kvalitet, ud fra procentvise scorere.

Procentvis score	Vurdering	Farvekode
90-100 %	Fremragende kvalitet	
70-90 %	God kvalitet	
50-70 %	Tilstrækkelig kvalitet	
30-50 %	Utilstrækkelig kvalitet	
0-30 %	Ringe kvalitet	

Vurdering af de 9 områder

% af maximal score

Vurderingsark

FYSISKE OMGIVELSER

1.A. INDENDØRS

1.1. Rum i rummet - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Rummet er ikke opdelt, ud over med borde og stole. Der er legetøj og materialer i reoler ved væggene.	Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter, fx opdelt med reoler eller andre rumdelere.	Der er enten rum, børnene kan fordele sig i, eller rummet er inddelt, så det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.2. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle steder, hvor man kan være aktiv, og hvor man kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.3. Forstyrrelser - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle områder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.4. Tematiserede legeområder - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx dukkekrog, køkkenområde, konstruktionsområde).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.5. Understøtter rummet legen? - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.		
Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (her tænkes også på figurer og andet tilbehør til borge, skibe, dukkehuse osv. Der er fx borge, men ingen figurer).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for børnene.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1.6. Tilgængelighed for børnene - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Meget legetøj og mange materialer er ikke i børnehøjde, så børnene selv kan tage det i anvendelse.	Nogle materialer (ca. halvdelen) er i børnehøjde. Andre materialer (fx spil, puslespil, maling, farver m.v.) er uden for børnenes rækkevidde, så børnene skal bede pædagogerne om dem.	Materialer og legetøj er tilgængelige for børnene, så de ikke behøver bede pædagogerne om dem.		
1	2	3	4	5

1.7. Aktiviteter og tydelighed - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i rummene, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her er man stille“, „her læser man“, „her kan man være mere fysisk aktiv“.		
1	2	3	4	5

1.8. Er rummene indbydende? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er rodet og fx stolet op og ikke klargjort til dagen.	Der er gjort klar til dagen, fx stolet ned, men legetøj og materialer er ikke stillet indbydende op.	Der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.9. Rum og æstetik - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene virker nedslidte.	Rummene er nogenlunde vedligeholdte.	Rummene er indbydende og velholdte.		
1	2	3	4	5

1.10. Materialer og legetøj - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Materialer og legetøj er triste og uindbydende.	Legetøj og materialer er delvist vedligeholdte (ca. halvdelen).	Materialer og legetøj er velholdte og intakte.		
1	2	3	4	5

1.11. Værksteder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ingen pædagogiske værksteder i institutionen. Når der skal være værkstedslignende aktiviteter, skal det planlægges.	Der er nogle pædagogiske værksteder i institutionen, fx træværksted, maleværksted eller bageværksted, men der er kun adgang for børnene, når det er planlagt.	Institutionen råder over pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige.		
1	2	3	4	5

1.12. Antal børn i grupperum - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er mere end 26 børnehavebørn i grupperummet. Der er mere end 14 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er 22-24 børnehavebørn i grupperummet. Der er 11-12 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er under 20 børnehavebørn i grupperummet. Der er under 10 vuggestuebørn i grupperummet.		
1	2	3	4	5

1.B. UDENDØRS/LEGEPLADS

1.13. Lege med fysisk udfoldelse og rolige lege – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan lege mere rolige lege.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og områder, hvor de kan lege rolige lege.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan lege roligt.		
1	2	3	4	5

1.14. Legesteder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkeligt med legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.	Der er nogle få (4-5) gode og klargjorte legesteder, men ikke tilstrækkeligt til antallet af børn.	Der er tilstrækkeligt (over 6) med gode og klargjorte legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.15. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være aktive, og nogle områder, hvor børnene kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.16. Forstyrrelser – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle steder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.17. Tematiserede legeområder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx cykel-/kørebane, sandkasse, huse, legetårn).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.18. Lege- og aktivitetsformer – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke mulighed for varierede legeformer på legepladsen.	Legepladsen lægger overvejende vægt på aktiviteter og lege med fysisk udfoldelse. Der er enkelte områder til rollelege (fx sandkasse med hus).	Legepladsen understøtter forskellige legeformer: fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.		
1	2	3	4	5

1.19. Muligheder for at bruge kroppen – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er begrænsede muligheder for at bruge kroppen alsidigt.	Der er enkelte muligheder for at bruge kroppen på forskellige måder.	Der er mulighed for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, fx spille bold, cykle, klatre, rutsje og gynges.		
1	2	3	4	5

1.20. Understøtter legepladsen legen? – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (fx spande, skovle, cykler, dukker og biler).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for alle børnene.		
1	2	3	4	5

1.21. Aktiviteter og tydelighed – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Legepladsen er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i legepladsen, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her kan man spille bold“ og „her kan man klatre“.		
1	2	3	4	5

1.22. Vuggestue og børnehave – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Vuggestue og børnehaver råder ikke over hver sin legeplads.	Vuggestuebørn og børnehavebørn leger på samme legeplads, men med tydelig afgrænsning og aldersrelevant legetøj og legesteder.	Vuggestue og børnehaver råder over hver sin legeplads, der er indrettet aldersrelevant.		
1	2	3	4	5

RELATIONER

Barn-voksen-relationen

2.1. Samspil ved modtagelse eller afsked med børnene

Pædagogen retter sin opmærksomhed på børnene, hilser imødekomende og anvender børnenes navne, hjælper børnene med at sige godmorgen/farvel og støtter børnene i en god overgang mellem hjem og daginstitution.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.2. Samspelet mellem pædagogerne og børnene

Pædagogerne er imødekomende og lydhøre over for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.3. Kommunikation om oplevelser

Pædagogerne taler med børnene om deres oplevelser og følger „børnenes spor“.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.4. Pædagogernes interesse for børnene

Samværet bærer præg af interesse for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.5. Pædagogerne møder barnet som individ

Der er tydeligt lagt vægt på, at pædagogerne kender hvert enkelt barn som en lille person og forholder sig til det enkelte barn. Pædagogerne møder ikke det enkelte barn som blot en del af en gruppe.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.6. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.7. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med tvang og/eller skæld ud.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.8. Tilknytning og støtte

Pædagogen er til rådighed og tilbyder sin hjælp, når barnet er ude af sig selv følelsesmæssigt, fx vred, bange, usikker eller ked af det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.9. Pædagogens sensitivitet

Pædagogen er i sit samspil med det enkelte barn opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation om dets behov, oplevelser, intentioner, følelser og på, hvordan barnet har det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.10. Bekræftelse

Pædagogen sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.11. Pædagogens respons

Pædagogens sprog og handling er tilpasset barnets udtryk og viser, at hun har forstået barnets perspektiv.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.12. Opmærksomhed på alle børn

Pædagogen er opmærksom på – og tager kontakt til – alle børn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.13. Kommunikation

Pædagogens engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end mod de andre voksne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.14. Pædagogen møder børnene ud fra deres alder og udvikling

Pædagogen kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Pædagogens støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

2.15. Opmærksomhed på børnenes fællesskab

Pædagogen understøtter børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn og danne venskaber.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.16. Hjælp til at indgå i sociale samspil

Pædagogen hjælper børnene til at forstå og indgå i sociale samspil og fællesskaber i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt, i stedet for at irrettesætte eller skælde ud.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.17. Hjælp til inddragelse

Pædagogen hjælper de børn, der enten sidder passivt, ikke selv formår at komme ind i legen, går formålsløst rundt eller kommer til at forstyrre legen for andre, med at komme ind i eller vedligeholde en leg eller konstruktiv aktivitet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.18. Opmærksomhed på alle børns deltagelse

Pædagogen er opmærksom på at inddrage alle børn i fællesskabet, også børn i udsatte positioner.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.19. Etablering af aktiviteter og lege med henblik på inklusion

Pædagogen igangsætter forskellige lege og aktiviteter, hvor flere børn kan deltage, og som inkluderer alle børn i fællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.20. Pædagogen som forbillede

Pædagogen er et godt forbillede for børnene, er troværdig og taler venligt og med en god tone.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.21. Pædagogens hjælp til konfliktløsning

Pædagogen hjælper i konflikter, som børnene ikke selv kan løse, ved at tale om, hvad der skete. Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser og inddrager disse i løsningen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

LEG OG AKTIVITET

Børneinitieret leg og aktiviteter

3.1. Legeformer

Der er adgang til forskellige legeformer i institutionen: rolleleg, regelleg, konstruktionsleg og fysisk udfordrende leg.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.2. Mulighed for at fortsætte legen

Børnene har mulighed for at lade legetøjet blive stående, så de kan fortsætte legen senere eller næste dag.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.3. Mulighed for længerevarende lege

Børnene har mulighed for længerevarende lege uden at blive afbrudt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.4. Intensitet og engagement i legen

Pædagogen skaber vilkår for legen, så børnene indgår i gode og berigende legeoplevelser med hinanden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.5. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte har børnene fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og alderssvarende for vuggestuebørn?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.6. Beskyttelse af legen

Pædagogen er opmærksom på at beskytte legen ved ikke at afbryde en god leg, og ved at sørge for, at andre børn ikke bryder ind i legen (fx fordi de gerne vil være med eller forstyrrer, driller eller løber tværs igennem legeområdet).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Voksnes støtte til børnenes leg

3.7. Deltagelse i forskellige legeformer

Pædagogen er aktiv i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.8. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte tilbyder pædagogen barnet engagerede og længerevarende samspil om det fælles tredje?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.9. Facilitering af lege

Sætter pædagogen lege i gang i de forskellige legeområder?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.10. Udfordre leg

Pædagogen er aktiv i forhold til at facilitere og udfordre legen, hvis der er behov for det, fx i forhold til at støtte børn, der har svært ved at lege.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.11. Støtte til inddragelse i fællesskabet

Pædagogen giver plads til og understøtter børnenes lege og aktiviteter på måder, der giver mulighed for at inddrage alle børn i børnefællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Vokseninitieret leg og aktiviteter

3.12. Vokseninitierede aktiviteter

Pædagogerne tilbyder børnene forskelligartede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.13. Aldersrelevante aktiviteter

Er de vokseninitierede aktiviteter aldersrelevante?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.14. Alsidige tilbud

Der er en stor bredde i tilbud til børnene, så alle børn kan finde aktiviteter, der motiverer dem.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.15. Aktiviteter og engagement

Børnene er engagerede og synes at opleve aktiviteter som meningsfulde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.16. Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteter

Pædagogen gennemfører aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.17. Indflydelse på aktiviteter

Pædagogen indretter og forandrer aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.18. Indflydelse på aktiviteter

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.19. Opmærksomhed på børn i udsatte positioner

Pædagogen er opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.20. Fordeling af børnene

Der er en god fordeling af børnene i aktiviteterne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.21. Gruppestørrelse

De planlagte aktiviteter er tilpasset til gruppestørrelsen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.22. Aktiviteter og køn

De planlagte aktiviteter appellerer til begge køn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.23. Aktiviteter og fordybelse

Aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.24. Aktiviteter og kommunikation

Aktiviteterne giver mulighed for, at børnene kan få fordybende samtaler med en voksen, som de kender godt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.25. Aktiviteter og erfaringsdannelse

Aktiviteterne er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.26. Aktiviteter og udtryksformer

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.27. Børnenes engagement i aktiviteterne

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------